

Sygn. akt III AUa 51/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca – sędzia: Urszula Iwanowska (spr.)

Sędziowie: Jolanta Hawryszko

Romana Mrotek

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2021 r., w S. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i o składki

na skutek apelacji ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 grudnia 2020 r., sygn. akt VI U 1563/19

I. oddala apelację,

II. zasądza od R. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 480 (czteryście osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jolanta Hawryszko U. R. M.

III A Ua 51/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 maja 2019 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że R. W. - jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą - podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. wskazując, iż z danych wygenerowanych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą od 1 lipca 2007 r. do 30 września 2018 r. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż mimo wielokrotnych wezwań do dnia wydania decyzji ubezpieczony nie dostarczył dowodów świadczących o podleganiu ustawodawstwu w innym kraju, w związku z powyższym w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. winien podlegać ubezpieczeniu społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski.

W odwołaniu od powyższej decyzji R. W. wniósł o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi ZUS, ewentualnie o jej zmianę poprzez orzeczenie, że we wskazanym okresie nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowym, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zarzucając organowi rentowemu oparcie rozstrzygnięcia na nierzetelnie przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, które skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi i pozbawionym oparcia przyjęciem, że w okresie wskazanym decyzją podlegał on obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowym, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Odwołujący podniósł, że procedura wydania zaświadczenia trwa minimum 3 miesiące od złożenia wniosku, a wniosek złożył drogą elektroniczną dnia 22

lutego 2019 r. i siłą rzeczy nie został jeszcze poinformowany o jego rozpatrzeniu. Ubezpieczony wskazał także, że chcąc udowodnić prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wielkiej Brytanii stawiał się ze stosowną dokumentacją do Inspektoratu ZUS w M., jednakże prowadzący postępowanie urzędnik oświadczył, iż jego interesuje jedynie zaświadczenie A1.

Niezależnie od powyższego ubezpieczony wskazał, że nawet gdyby hipotetycznie przyjąć jego odpowiedzialność za składki we wskazanym w decyzji okresie, to obowiązek ich zapłaty uległ przedawnieniu, skoro organ domaga się ich uiszczenia od 2009 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sprawa z odwołania ubezpieczonego od decyzji ZUS z dnia 8 maja 2019 r.(...)została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 1564/19.

Kolejną decyzją z dnia 8 maja 2019 r., (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że R. W. jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okres od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. wskazując, że skoro ubezpieczony w okresie tym podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, to ma obowiązek opłacenia również składek na Fundusz Pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji R. W. powtórzył wnioski i argumenty przytoczone w odwołaniu od decyzji nr (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł również o jego oddalenie i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sprawa z odwołania ubezpieczonego od decyzji ZUS z dnia 8 maja 2019 r., nr DE-08/4/2019 została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 1563/19.

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy, na podstawie art. 219 k.p.c., połączył sprawy z odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 8 maja 2019 r., (...) oraz od decyzji z dnia 8 maja 2019 r., (...), do wspólnego rozpoznania i wyrokowania.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania (punkt I) oraz zasądził od ubezpieczonego R. W. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt II).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

R. W. od 1 lipca 2007 r. prowadzi pozarolniczą działalność na własny rachunek pod firmą: FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA (...). Od dnia 1 stycznia 2018 r. prowadzona przez ubezpieczonego działalność została zawieszona.

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w okresie od 1 lipca 2007 r. do 31 lipca 2009 r. Ubezpieczony nie złożył za siebie dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych za okres od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r.

Pismem z dnia 4 grudnia 2018 r. ZUS poinformował ubezpieczonego o ustaleniu, że ubezpieczony nie złożył za siebie dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych za okres od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. Jednocześnie w nawiązaniu do rozmowy telefonicznej, w której ubezpieczony poinformował, że w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. pracował na umowę o pracę w Wielkiej Brytanii, organ rentowy wskazał, iż do dnia dzisiejszego ubezpieczony nie dostarczył dokumentu A1, z którego wynikałoby, że jest zgłoszony do ubezpieczeń społecznych na terenie innego kraju. Jednocześnie organ rentowy zobowiązał ubezpieczonego do przedłożenia w nieprzekraczalnym

terminie do dnia 31 stycznia 2019 r. stosownego formularza A1 lub innego zaświadczenia instytucji ubezpieczeniowej, potwierdzającego okres ubezpieczenia w wymienionym kraju.

W dniu 31 stycznia 2019 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o przedłużenie terminu dostarczenia formularza wskazując, iż przewiduje termin dostarczenia dokumentu A1 do dnia 31 marca 2019 r. Kolejno pismem z dnia 8 marca 2019 r. ubezpieczony poinformował, że od 1 września 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. był zatrudniony na umowę o pracę na terenie Wielkiej Brytanii i jednocześnie prowadził działalność na terenie Polski. W związku z powyższym wystąpił do brytyjskiego urzędu (...) o wydanie dokumentu potwierdzającego jego podleganie pod brytyjski system ubezpieczenia społecznego.

Pismem z dnia 9 kwietnia 2019 r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o możliwości wypowiedzenia się w zakresie zebranych dowodów w sprawie, ewentualnie złożenia dodatkowych wyjaśnień w sprawie będącej przedmiotem postępowania. Jednocześnie ZUS zobowiązał ubezpieczonego do przedłożenia w nieprzekraczalnym i ostatecznym terminie do dnia 30 kwietnia 2019 r. stosownego formularza A1 lub innego zaświadczenia instytucji ubezpieczeniowej potwierdzającego okres ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii.

Pismem z dnia 23 kwietnia 2019 r. ubezpieczony poinformował, że wystąpił do brytyjskiego urzędu (...) o wydanie dokumentu potwierdzającego podleganie pod brytyjski system ubezpieczenia społecznego, uzyskując informację, że wydanie dokumentu wiąże się z długim czasem oczekiwania. Ubezpieczony nadmienił, że nie wiedział o konieczności dostarczenia takiego dokumentu do ZUS, nadto nikt od niego nie żądał jego przedstawienia.

Ubezpieczony R. W. nie przedłożył ostatecznie organowi rentowemu formularza (...) potwierdzającego, iż podlegał on ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych w Wielkiej Brytanii w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r., co skutkowało wydaniem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżonych w ramach niniejszego procesu decyzji.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie przepisów prawa niżej powołanych Sąd Okręgowy uznał odwołania za nieuzasadnione.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołujący R. W. w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej według przepisów ustawodawstwa polskiego, czy też w tym okresie podlegał w zakresie zabezpieczenia społecznego ustawodawstwu Wielkiej Brytanii.

Następnie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym reguluje ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa systemowa). Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5 tej ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego. Przymus ubezpieczenia w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia zgodnie z art. 13 pkt 4 trwa od dnia rozpoczęcia działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Dalej sąd pierwszej instancji podkreślił, że jednym z podstawowych i kardynalnych praw konstytuujących istnienie Unii Europejskiej jest prawo swobodnego przepływu osób, w tym pracowników. Zapewnia ono swobodę przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty. Prawa pracowników w zakresie zabezpieczenia społecznego konkretyzują przepisy rozporządzenia Rady, wydanego w oparciu o normę kompetencyjną, ustanowioną w treści art. 42 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z dnia 30 kwietnia 2004 r., Nr 166/1 ze zm.) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z dnia 30 października 2009 r., Nr 284/1 ze zm.).

Stosownie do art. 11 ust 1 i ust 3 pkt a rozporządzenia WE nr 883/2004 osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego. Ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami niniejszego tytułu, osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego. Zgodnie zaś z art. 13 ust. 3 rozporządzenia WE nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Wobec tego Sąd Okręgowy wskazał, że regułą jest podleganie przez pracownika ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego i wynika to wprost z treści art. 11 ust 1 i ust 3 pkt a rozporządzenia WE. A to wskazuje, że niezwykle doniosłe znaczenie – zarówno dla płatnika składek, ale także i dla pracownika – ma fakt prawidłowego określenia właściwego ustawodawstwa w sferze zabezpieczenia społecznego.

Dalej sąd pierwszej instancji podniósł, że procedura dotycząca stosowania art. 13 została określona w art. 16 rozporządzenia wykonawczego tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. Zgodnie z art. 19 ust. 2 tego rozporządzenia na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadcza, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Z kolei, szczegółowe kwestie dotyczące zasad stosowania procedury dialogu i koncyliacji zostały ujęte w decyzji nr (...) z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. Urz. UE C z dnia 24 kwietnia 2010 r., Nr 106.1).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że dokumentem potwierdzającym podleganie ustawodawstwu danego państwa jest „zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” wydane na formularzu A1.

W celu uzyskania tego zaświadczenia należy zwrócić się z wnioskiem do właściwej instytucji ubezpieczeniowej państwa członkowskiego, która poświadczy, w jakim okresie i na jakiej podstawie ma zastosowanie ustawodawstwo danego kraju.

Analiza przytoczonych wyżej przepisów prawa unijnego doprowadziła sąd pierwszej instancji do przekonania, że dla uznania, iż R. W. podlegał w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym w Wielkiej Brytanii nie jest wystarczające ewentualne wykazanie, że faktycznie świadczył on tam pracę, czego zresztą organ rentowy nie kwestionował. Z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/04 wynika bowiem jedynie, iż osoba, która wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną, co jednak nie oznacza automatycznie, iż z tytułu wykonywanej pracy podlega w tym Państwie Członkowskim ubezpieczeniom społecznym. Okoliczność ta winna być natomiast stwierdzona przez właściwą instytucję Państwa Członkowskiego, w którym dana osoba wykonuje pracę najemną, w drodze stosownego zaświadczenia – odpowiedniego formularza A1, którego odwołujący jednak nie przedstawił.

Jednocześnie Sąd Okręgowy podkreślił, że poza zakresem uprawnień Sądu (tak jak wcześniej organu rentowego) leży samodzielne ustalenie czy odwołujący spełniał w spornym okresie warunki do objęcia go ustawodawstwem brytyjskim.

Ponadto sąd meriti wskazał, że za nietrafny i pozbawiony podstaw należało uznać wniosek ubezpieczonego o zwrócenie się przez Sąd do brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej o kopię dokumentu E 101 lub A1 zawarty w piśmie z dnia 2 listopada 2020 r., bowiem Sąd nie jest stroną wskazanego postępowania ani jej reprezentantem, a od 2009 roku

upłynął okres wystarczający do załatwienia przez ubezpieczonego tej kwestii (w toku procesu umożliwiono przy tym podjęcie przez ubezpieczonego stosownych działań w tym zakresie).

W tym stanie rzeczy sąd pierwszej instancji uznał, że odwołujący w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Polski. W okresie tym odwołujący nie wyrejestrował się bowiem z ewidencji działalności gospodarczej, nie zawiesił także jej wykonywania, uznać zatem trzeba, iż działalność tę faktycznie wykonywał, czemu zresztą sam nie zaprzeczył.

W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził, że zastosowanie do odwołującego miały przywołane wyżej przepisy ustawy systemowej, a zaskarżone decyzje w zakresie w jakim organ rentowy stwierdził, iż R. W. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r., podobnie jak decyzja, którą ZUS stwierdził, że ubezpieczony jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za ten okres są prawidłowe.

Jednocześnie sąd meriti zwrócił uwagę, że w razie uzyskania przez odwołującego po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku stosownego dokumentu potwierdzającego podleganie ubezpieczeniu społecznemu w Wielkiej Brytanii w spornym okresie, zachodzić będzie podstawa do wznowienia postępowania administracyjnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonego jako niezasadne.

Nadto Sąd ten orzekł o kosztach opierając się o § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.). Skoro bowiem odwołujący przegrał zainicjowany przez siebie proces, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, musi ponieść związane z nim koszty, które w tym przypadku ograniczyły się do wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego, będącego radcą prawnym, Sąd zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (180 zł x 2 sprawy połączone).

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się R. W., który działając przez pełnomocnika w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nielogiczne, newszechstronne, niewłaściwe i sprzeczne z doświadczeniem życiowym dokonanie oceny dowodów z dokumentu w postaci: kontraktu z dnia 1 sierpnia 2009 r. (k. 10-11), kontraktu z dnia 1 stycznia 2012 r. (k. 8-9), dokumentów dotyczących numeru (...) (k. 12-13), dokumentu dotyczącego (...) (k. 14), umowy najmu z dnia 1 sierpnia 2009 r. (k. 15) oraz informacji dotyczącej otwarcia konta bankowego (k. 16), polegające jedynie na ustaleniu na podstawie tych dowodów faktu braku przedłożenia przez ubezpieczonego organowi rentowemu formularza (...), a pominięcie innych istotnych faktów wynikających z tych dowodów, co miało istotny wpływ na wynik sprawy; zdaniem apelującego sąd pierwszej instancji ustalił fakty niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy i stwierdził, iż odwołujący w spornym okresie faktycznie wykonywał działalność na terenie Polski, podczas gdy z wymienionych dokumentów wynika, że odwołujący od 2009 roku zamieszkiwał na terenie Wielkiej Brytanii, wykonywał pracę na rzecz brytyjskich podmiotów na mocy dwóch kolejnych umów, został zgłoszony do brytyjskiego ubezpieczenia dnia 21 października 2009 r., co skutkowało nadaniem indywidualnego numeru ubezpieczenia (...), a także uzyskał europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego (...) i dnia 21 października 2009 r. otworzył na terenie Wielkiej Brytanii indywidualne konto bankowe, co bezsprzecznie dowodzi temu, że odwołujący w spornym okresie wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii; powyższe uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy, albowiem gdyby Sąd właściwie ocenił dowody i zgodnie ze stanem rzeczywistym ustalił, że odwołujący wykonywał w spornym okresie pracę najemną w Wielkiej Brytanii, odwołania zostałyby uwzględnione;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną, ocenę dowodu z wydruku informacji z (...) dotyczącego działalności gospodarczej R. W. w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i stwierdzenie na tej tylko podstawie, że odwołujący prowadził działalność na terenie Polski, podczas gdy dowód w postaci wpisu w ewidencji działalności gospodarczej, przy braku innych wiarygodnych dowodów, samodzielnie nie może świadczyć o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej na terenie Polski; powyższe uchybienie miało niekwestionowany wpływ na wynik sprawy, albowiem doprowadziło do błędnego uznania, że odwołujący prowadził faktyczną działalność na terenie RP, podczas gdy z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii;

c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegającego na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych i ocenie dowodów pisma odwołującego z dnia 4 lipca 2019 r. (k. 49-51), w którym to odwołujący zwrócił się do brytyjskiego organu o stosowne informacje; powyższe uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy, albowiem uwzględnienie tegoż dowodu i dokonanie jego analizy w zestawieniu z odpowiedzią brytyjskiego organu (k. 65, 73-75) mogłoby skłonić Sąd do uznania, iż niemożliwe było samodzielne uzyskanie dokumentu (...) przez odwołującego i w tym zakresie odwołujący wymagał wsparcia polskiego organu jurysdykcyjnego;

d) art. 248 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezwrócenie się do brytyjskiego organu H. M. R. and C. C. adres: B. P. V. N. (...), Wielka Brytania, o wydanie kopii dokumentu (...) wydanego dla R. W., co miało wpływ na wynik sprawy, gdyż przedłożenie tego dokumentu miało fundamentalne znaczenie w kontekście ustalenia podlegania odwołującego pod brytyjski system ubezpieczeń;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy odwołujący w spornym okresie faktycznie wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii.

Mając na uwadze tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o:

- zmianę wyroku w całości poprzez uwzględnienie odwołań i zmianę zaskarżonych decyzji poprzez stwierdzenie, że R. W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz stwierdzenie, że apelujący nie jest zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za ten okres;

- zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje,

- zwrócenie się do brytyjskiego organu H. M. R. and C. C. adres: B. P. V. N. (...) Wielka Brytania o wydanie kopii dokumentu (...) wydanego dla R. W., numer ubezpieczenia społecznego (...).

Ponadto apelujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:

- pism odwołującego z dnia 6 grudnia 2019 r. i z dnia 21 stycznia 2020 r., formularza wypełniony i wysłany przez odwołującego z dnia 18 lutego 2020 r. oraz pisma odwołującego z dnia 25 września 2020 r. wraz z dowodem nadania celem wykazania braku możliwości samodzielnego uzyskania dokumentu (...) lub(...) od brytyjskich instytucji, czynienia przez odwołującego usilnych starań, by pozyskać wymagane dokumenty,

wskazując, że potrzeba powołania niniejszych dowodów powstała po zakończeniu ostatniego posiedzenia w sprawie, na którym zamknięto rozprawę. Wówczas bowiem okazało się, że Sąd niezasadnie oddalił wniosek odwołującego o zwrócenie się do brytyjskich organów przez sąd pierwszej instancji.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że sąd pierwszej instancji mając do dyspozycji liczne dowody, wyciągnął na ich podstawie wnioski sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a także nie dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału w ten sposób, że przy ustaleniach faktycznych pominął istotne okoliczności wynikające z niektórych (jak się zdaje uznanych za wiarygodne) dowodów. Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż odwołujący w spornym okresie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Polski wyciągając takie wnioski tylko z faktu braku wyrejestrowania się przez odwołującego z ewidencji działalności gospodarczej oraz braku zawieszenia jej wykonywania. Natomiast czyniąc powyższe rozważania, Sąd całkowicie pominął istotne fakty płynące z licznych dowodów dokumentowych przedłożonych przez odwołującego. Na ich podstawie stwierdził jedynie, iż ubezpieczony nie przedłożył organowi rentowemu formularza (...), pomijając inne istotne okoliczności, które na podstawie tych dowodów można było, a w świetle zasad wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. nawet należało, stwierdzić.

Apelujący omawiając poszczególne przedstawione na wstępie zarzuty podkreślił, że dowody z dokumentów świadczą, iż nie miał możliwości prowadzenia działalności na terenie Polski, skoro mieszkał na terenie Wielkiej Brytanii i wykonywał tam pracę w wymiarze odpowiadającym pełnemu etatowi. Zdaniem skarżącego sąd pierwszej instancji wbrew zasadom logiki, doświadczenia życiowego oraz wbrew faktom płynącym z przedstawionych dowodów przypisał zbyt duże znaczenie wpisowi w ewidencji działalności gospodarczej. Stracił przy tym z pola widzenia, iż taki wpis, po pierwsze, w braku innych dowodów nie może świadczyć o faktycznym wykonywaniu działalności na terenie RP i po drugie, w żaden sposób nie wyklucza wykonywania pracy najemnej na terenie innego kraju. Sąd pierwszej instancji niezasadnie przyznał dowodowi w postaci wpisu do (...) szczególny prymat i tym samym niesłusznie ograniczył wagę innych dowodów z dokumentów w niniejszej sprawie. Oprócz wpisu nie ma absolutnie żadnego innego dowodu świadczącego o faktycznym prowadzeniu przez odwołującego działalności na terenie Polski. Nadto ubezpieczony podkreślił, że organ rentowy nie przedłożył żadnych dowodów świadczących o faktycznym wykonywaniu przez odwołującego działalności pozarolniczej w spornym okresie na terenie Polski.

W odpowiedzi na apelację Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych podnosząc, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy, a wnioski i wywody ubezpieczonego zawarte w apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Organ rentowy w całości podzielił stanowisko sądu pierwszej instancji oraz argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazując, że argumenty zawarte w apelacji stanowią jedynie polemikę z oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sąd orzekający.

Następnie organ rentowy podkreślił, że zaświadczenie A1 jest wydawane przez właściwą instytucję Państwa Członkowskiego, w którym dana osoba wykonuje pracę najemną, w przypadku spełnienia wszystkich warunków wynikających z prawa unijnego według rozporządzenia UE nr 883/04 oraz rozporządzeniem UE nr 987/09. W myśl art. 16 ust. 1, 2 rozporządzenia nr 987/2009 osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego (...) oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego (...). Dostarczenie organowi rentowemu na etapie postępowania administracyjnego, a potem Sądowi w procesie należało do ubezpieczonego. Takemu obowiązkowi ubezpieczony nie sprostał. Jednocześnie organ rentowy podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszym postępowaniu nie jest dopuszczalne poczynienie ani przez organ rentowy, ani przez Sąd orzekający samodzielnych ustaleń, które miałyby na celu wykazanie, czy wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii. Okoliczność ta bowiem, jak słusznie wskazał Sąd - winna być bowiem stwierdzona przez właściwą instytucję Państwa Członkowskiego, w którym dana osoba wykonuje pracę najemną, w drodze stosownego zaświadczenia - odpowiedniego formularza A1, którego odwołujący jednak nie przedstawił.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przy uwzględnieniu zarzutów podniesionych w apelacji doprowadziła sąd odwoławczy do wniosku, że sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz - wbrew zarzutom apelacji - dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie w jakim było to konieczne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Stąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia sądu pierwszej instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania w tej części uzasadnienia (art. 387 § 2¹ pkt. 1 k.p.c.). Sąd odwoławczy nie dostrzegł przy tym naruszenia przez sąd pierwszej instancji prawa materialnego, w związku z czym podziela także w całości rozważania tego sądu również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia (art. 387 § 2¹ pkt. 2 k.p.c.).

Zarzut naruszenia art. 223 § 1 k.p.c., który stanowi, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, okazał się chybiony.

Podkreślić należy, że ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 1999 r., I CKN 294/98, LEX nr 1231352). Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego rozumowania. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasad określonych w art. 233 k.p.c., wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko te uchybienia mogą być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, LEX nr 322031).

Sąd Okręgowy przy ocenie dowodów nie naruszył zasad wskazanych powyżej. W swym uzasadnieniu sąd pierwszej instancji jasno i logicznie przedstawił jakie dowody uznał za istotne i wiarygodne w sprawie, a jakim odmówił wiarygodności i z jakich powodów. W ocenie sądu odwoławczego ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Okręgowy odpowiada zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd pierwszej instancji słusznie w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy przyjął, że R. W. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlegał w Polsce ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz iż za ten okres winieni uiścić składki na Fundusz Pracy.

W sprawie przypomnieć trzeba, że jednym z fundamentów wspólnotowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest zasada stosowania ustawodawstwa tylko jednego państwa. Zasada ta została wyraźnie zapisana w art. 13 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U. L 149 z dnia 5 lipca 1971 r., str. 2), jak i w art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 200 z dnia 7 czerwca 2004 r., str. 1). Szereg norm kolizyjnych, zamieszczonych w obu rozporządzeniach, służy wyłonieniu właściwego ustawodawstwa, przy czym podstawowym łącznikiem było i jest miejsce wykonywania pracy, a więc przede wszystkim zastosowanie znajduje ustawodawstwo kraju, w którym faktycznie pracownik świadczy pracę (lex loci laboris).

Jak wynikało z treści art. 14c lit. a rozporządzenia nr 1408/71, obowiązującego do dnia 30 kwietnia 2010 r., osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadząca

działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem. Począwszy od dnia 1 maja 2010 r., zgodnie z art. 11 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego, natomiast osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Kwestie związane z wyznaczeniem właściwego ustawodawstwa reguluje także między innymi art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L 284 poz. 1 ze zm.). W myśl art. 19 ust. 2 tego rozporządzenia, na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadczają, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie. W związku z tym, jeżeli właściwa brytyjska instytucja ubezpieczeniowa stwierdziłaby podleganie w spornym okresie przez skarżącego ubezpieczeniom społecznym w Wielkiej Brytanii to wykluczyłoby to możliwość uznania, że podlegał on wówczas ubezpieczeniom społecznym w Polsce.

W odpowiedzi na treść apelacji, podniesione w niej zarzuty oraz zgłaszane wnioski dowodowe, stwierdzić należy, iż powyżej wskazane okoliczności rozpoznawanej sprawy, jak również te, przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, są w zupełności wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy przy uwzględnieniu najistotniejszych zasad, na których opiera się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166/1 z dnia 30 kwietnia 2004 ze zm.). Przede wszystkim, jak wyżej wspomniano, zasadą wprost ujętą w art. 11 ust. 1. rozporządzenia jest jednoczesne podleganie tylko jednemu ustawodawstwu. Przy czym, stosownie do pkt 11 preambuły do rozporządzenia uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w jednym państwie członkowskim nie może w żaden sposób sprawiać, iż właściwym dla nich stanie się inne państwo, albo że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo. Inaczej mówiąc, stosowanie przepisów rozporządzenia do osoby podejmującej aktywność w dwu lub więcej państwach rodzącą obowiązek ubezpieczenia powinno doprowadzić do przesądzenia tego, któremu ze zbiegających się ustawodawstw ubezpieczony podlega i zabezpieczyć go przed niepodleganiem ubezpieczeniom w żadnym z tych państw. Przyjąć należy, iż przepisy wspomnianego wyżej rozporządzenia koordynacyjnego nr 883/2004, jak i rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia nr 883/2004 nie prowadzą do wniosku, iż polski organ rentowy jest uprawniony bezpośrednio do ustalenia w wydanej decyzji polegania ubezpieczeniu społecznemu w innym państwie. Generalnie zasadą jest, iż tylko organ danego kraju może stwierdzić arbitralnie i wiążąco jedynie podleganie ustawodawstwu tego państwa w imieniu którego działa, natomiast podleganie ustawodawstwu innego państwa może ustalić jedynie pośrednio poprzez wydanie decyzji stwierdzającej niepodleganie ustawodawstwu swojego państwa. Apelujący powoływał się na świadczenie pracy najemnej na terenie Wielkiej Brytanii, co uzasadniałoby oczywiście w zbiegu z działalnością gospodarczą w Polsce – przyjęcie ustawodawstwa brytyjskiego w oparciu o art. 11 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004. Jednak poza sporem w sprawie jest, że ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia A1 wystawionego przez brytyjską instytucję zabezpieczenia społecznego. Przy czym, w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, iż o tym, czy dana aktywność – w tym przypadku stosunek pracy – powoduje obowiązek ubezpieczenia na terytorium danego państwa władczo rozstrzygnąć może organ tego tylko państwa (por. w tym zakresie: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13 i z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12; uchwałę tego Sądu z dnia 18 marca 2010 r., II UZP 2/10, OSNP 2010/17-18/216 czy wyroki także tego Sądu z dnia 6 września 2011 r., I UK 84/11, LEX nr 1102996 i z dnia 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013/19-20/238). Organ tego państwa uprawniony jest zatem w oparciu o przepisy tego kraju do materialnoprawnej oceny tego stosunku, w szczególności do oceny tego, czy rodzi on skutki w sferze ubezpieczeń, czy też np. z powodu pozorności, czy nieważności takich skutków nie rodzi.

W sytuacji zatem kiedy na chwilę orzekania przez Sąd Apelacyjny (art. 316 § 1 k.p.c.) poza sporem jest, że ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia A1 o podleganiu w sferze ubezpieczeń społecznych ustawodawstwu brytyjskiemu w spornym okresie – to tym bardziej nie jest dopuszczalne przyjęcie ustawodawstwa tego kraju przez organ polski. Trzeba przy tym zauważyć, iż ewentualne uwzględnienie apelacji ubezpieczonego mogłoby polegać jedynie na zmianie decyzji poprzez wykluczenie ustawodawstwa polskiego, a wówczas doszłoby do naruszenia podstawowej zasady rozporządzenia nr 883/2004, a mianowicie apelujący nie podlegałby w spornym okresie żadnemu ustawodawstwu, co oczywiście nie jest dopuszczalne. Jeżeli wnioskodawca podtrzymuje, że jego aktywność zawodowa w Wielkiej Brytanii uzasadniałoby objęcie go ubezpieczeniem na terenie tego kraju z tytułu stosunku pracy, to jedyną drogą prawną dla niego jest ponowne wszczęcie stosownej procedury przed organem brytyjskim (na podstawie art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego), a wówczas ocena takiego żądania należy do organów i instytucji właściwych tego państwa członkowskiego, zaś pozytywny efekt takiej drogi może uzasadnić ewentualną i stosowną zmianę zaskarżonej decyzji polskiego organu w trybie wznowienia postępowania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 marca 2016 r., III AUa 1026/15, LEX nr 2016302). Odnośnie do tego dokumentu wypada z kolei stwierdzić, że jest on ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej.

W tych działaniach sąd nie może zastąpić ubezpieczonego, który jako jedyny może wskazywać i naprowadzać dowody na potwierdzenie swojego stanowiska przed brytyjską instytucją ubezpieczeniową, a w razie odmowy wydania zaświadczenia wyczerpać drogę odwoławczą w tym zakresie.

W odniesieniu do zarzutów apelacji najpierw trzeba wyjaśnić, że skarżący podnosząc zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nielogiczne, niewszechstronne, niewłaściwe i sprzeczne z doświadczeniem życiowym dokonanie oceny dowodów z dokumentów wskazujących na fakt, iż ubezpieczony wykonywał w spornym okresie prace na terenie Wielkiej Brytanii apelujący nie dostrzega, iż nie ma to wpływu na ocenę niniejszego rozstrzygnięcia. Ani organ rentowy ani sąd pierwszej instancji nie kwestionują twierdzeń ubezpieczonego w tym zakresie, jednak dla rozstrzygnięcia sprawy istotnym jest, że ubezpieczony nie przedłożył zaświadczenia o podleganiu w tym okresie systemowi zabezpieczenia społecznego w Wielkiej Brytanii. Natomiast skoro w tym samym czasie ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą w Polsce, to zgodnie w myśl przywołanych przez sąd pierwszej instancji zapisów art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej podlegał ubezpieczeniom społecznym w Polsce.

Wykonywanie pracy najemnej w Wielkiej Brytanii nie jest bowiem jednoznaczne z podleganiem systemowi ubezpieczeń społecznych w tym państwie. Dowodem na tę okoliczność jest natomiast zaświadczenie A1 (wcześniej (...)) wydane przez brytyjską instytucję zabezpieczenia społecznego. A w niniejszej sprawie bezspornym jest, że ubezpieczony takim zaświadczeniem nie wylegitymował się do dnia rozstrzygnięcia sprawy.

Za zupełnie chybiony należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną, ocenę dowodu z wydruku informacji z (...) dotyczącego działalności gospodarczej R. W. w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i stwierdzenie na tej tylko podstawie, że odwołujący prowadził działalność na terenie Polski, podczas gdy – w ocenie skarżącego – dowód w postaci wpisu w ewidencji działalności gospodarczej, przy braku innych wiarygodnych dowodów, samodzielnie nie może świadczyć o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej na terenie Polski.

W odpowiedzi na powyższe przede wszystkim należy podkreślić, że ubezpieczony po raz pierwszy w apelacji twierdzi, że nie prowadził działalności gospodarczej w Polsce w spornym okresie. Twierdzenie to w ocenie Sądu Apelacyjnego nie jest wiarygodne i to nie tylko ze względu na wpis do (...). Z wydruku z tego systemu wynika bowiem, że ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) W. R. od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 1 października 2018 r. Natomiast to sam ubezpieczony w piśmie z dnia 8 marca 2019 r. skierowanym do organu rentowego, potwierdził fakt prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przy jednoczesnym zatrudnieniu w Wielkiej Brytanii pisząc: „W odpowiedzi na pismo uprzejmie informuję, że od 1 września 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. byłem zatrudniony na umowę o pracę na terenie Wielkiej Brytanii i jednocześnie prowadziłem działalność na terenie Polski (...) prowadząc własną działalność gospodarczą w Polsce i jednocześnie podejmując zatrudnienie w innym kraju

Unii (w tym przypadku w Wielkiej Brytanii), podlegałem pod brytyjski system zabezpieczenia społecznego” (dowód: pismo z dnia 8 marca 2019 r. k. 5 akt ZUS). Sąd Apelacyjny miał również na uwadze, że ubezpieczony ani w odwołaniach od obu zaskarżonych decyzji ani w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji nie podnosił, że w okresie od 1 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2015 r. nie prowadził działalności gospodarczej w Polsce. Skarżący podnosił jedynie zarzut przedawnienia składek należnych od 1 listopada 2009 r. (odwołania k. 5 i 24 akt sprawy), co pośrednio potwierdza fakt prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski.

Ponadto także zarzut pominięcia pisma odwołującego z dnia 4 lipca 2019 r. (k. 49-51) i braku jego analizy w zestawieniu z odpowiedzią brytyjskiego organu (k. 65, 73-75) co miałyby prowadzić do wniosku, że niemożliwym było samodzielne uzyskanie dokumentu (...) przez odwołującego i w tym zakresie odwołujący wymagał wsparcia polskiego organu jurysdykcyjnego, okazał się chybiony. Jak wyżej już wskazano, to apelujący jako osoba zainteresowana winien legitymować się zaświadczeniem A1 ustalającym podleganie brytyjskiemu systemowi zabezpieczenia społecznego w spornym okresie. Słusznie sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że sąd nie jest stroną postępowanie o wydanie takiego zaświadczenia zatem to ubezpieczony winien dolożyć starań do uzyskania takiego dokumentu. Nadto Sąd Okręgowy wskazał także, iż w przypadku uzyskania zaświadczenia A1 za sporny okres w późniejszym terminie może stanowić podstawę do wznowienia postępowania w niniejszej sprawie. Sądowi odwoławczemu zaś z urzędu wiadomym jest, że brytyjska instytucja zabezpieczenia społecznego wystawia na wniosek uprawnionych osób (pracownika, pracodawcy) zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu na terenie Wielkiej Brytanii wówczas, gdy odpowiada to rzeczywistemu stanowi faktycznemu.

W niniejszej sprawie to ubezpieczony był zobowiązany do przedstawienia zaświadczenia A1 i to już na etapie postępowania przed organem rentowym. Przerzucanie tego obowiązku na sąd pierwszej instancji nie znajduje żadnego usprawiedliwienia.

Mając na uwadze powyższe również Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wniosku apelującego o zwrócenie się do brytyjskiej instytucji zabezpieczenia społecznego o wystawienie zaświadczenia A1 dla ubezpieczonego za sporny okres. Skoro to ubezpieczony winien legitymować się takim zaświadczeniem i jak wskazuje postępowanie to ubezpieczony może jedynie udzielić informacji niezbędnych do wystawienia takiego zaświadczenia.

Powyższe ustalenia i rozważania jednoznacznie wskazują, że w sprawie nie doszło do naruszenia tak prawa procesowego, jak i prawa materialnego, które mogłyby skutkować uwzględnieniem wniosków apelacji R. W..

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako niezasadną.

O kosztach, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania należy, między innymi, koszt ustanowienia zastępstwa procesowego. Zatem, skoro oddalono apelację ubezpieczonego w całości, uznać należało, że organ rentowy wygrał postępowanie odwoławcze w całości, a wobec tego, zasądzono od apelującego na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym – 480 zł (240 zł x 2), zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Niniejsza sprawa obejmowała bowiem dwie sprawy z dwóch odwołań od dwóch decyzji organu rentowego połączonych jedynie celem łącznego rozpoznania i wyrokowania.

Jolanta Hawryszko Urszula Iwanowska Romana Mrotek